

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПОЛІТИЧНІ ІНСТИТУТИ ТА ПРОЦЕСИ»

Ступінь освіти	Бакалавр
Освітня програма	Публічне управління та адміністрування
Тривалість викладання	1-2 чверті
Заняття:	
Лекції	2 год. на тижд. (заочна – всього 4 год.)
Практичні заняття	2 год. на тижд. (2 чверть – 1 год.) (заочна – всього 4 год.)
Мова викладання	українська

Сторінка курсу в СДО НТУ «ДП»:
<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=7926>

Консультації: за окремим розкладом, погодженим зі здобувачами вищої освіти.

Онлайн-консультації: електронна пошта

Інформація про викладача:

Баштанник Оксана Віталіївна (лекції, практичні заняття)
Посада: доцент кафедри історії та політичної теорії
Вчене звання: доцент
Вчений ступінь: кандидат політичних наук
Персональна сторінка:
<https://ipt.nmu.org.ua/ua/spivr/bashtannyk.php>
E-mail: bashtannyk.o.v@nmu.one
Кабінет: 1/63

1. Анотація до курсу

В курсі розглянуті політичні інститути, надані їх класифікації, визначені роль та функції. Під час практичних занять слухачі набувають навичок аналізу наявних у різних країнах політичних інститутів та практичного застосування вивчених методів до розв'язування професійних задач.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни «Політичні інститути та процеси» – формування у здобувачів вищої освіти комплексу спеціальних знань теорії та практики організації, функціонування політичної підсистеми суспільства, політичних інститутів в системі публічного управління та адміністрування, набуття вмінь і навичок їх застосування в управлінні суб'єктами публічної сфери, у т. ч. щодо забезпечення належного рівня відкритості й прозорості в діяльності політичних інститутів, проведення міжсекторальних форм взаємодії політичних інститутів й інститутів громадянського суспільства.

Завдання курсу:

- ознайомити здобувачів вищої освіти з теоретичними підходами до сутності політичних інститутів;
- розглянути наявні в сучасному світі політичні інститути, їх класифікації, роль та особливості функціонування;
- навчити здобувачів вищої освіти обґрунтовано аналізувати політичні інститути, що існують в окремих країнах та на міжнародному рівні, застосовувати отримані навички для розв'язування професійних задач, прогнозування шляхів розвитку політичних інститутів.

3. Результати навчання:

- використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства для аналізу функціонування політичних інститутів на сучасному етапі розвитку та в ретроспективі;
- використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства для аналізу перебігу політичних процесів на сучасному етапі розвитку управління та в ретроспективі;
- знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування - ключових складових інститутів;
- знати структуру та особливості функціонування сфери публічного управління та адміністрування – базових управлінських процесів;

- розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень щодо стабільного та правового функціонування політичних інститутів реалізації управління;

- розуміти та використовувати технології вироблення, прийняття та реалізації управлінських рішень щодо динамічного та демократичного перебігу політичних процесів реалізації управлінських відносин;

- уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції щодо важливих особливостей функціонування політичних інститутів;

- уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції щодо ключових параметрів перебігу політичних процесів.

4. Структура курсу

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, год.
	ЛЕКЦІЇ	60
РН01.1-БЗ, РН01.2-БЗ, РН11.1-БЗ, РН11.2-БЗ	1. Теорія інститутів та процесів інституціоналізації	8
	1.1. Поняття інституту в політичній науці	
	1.2. Теорії інституційних змін в політології	
	1.3. Неформальні політичні інститути	
РН01.1-БЗ, РН01.2-БЗ, РН11.1-БЗ, РН11.2-БЗ	2. Політичні інститути та особливості їх трансформації	8
	2.1. Цілі, характеристики, функції в суспільстві	
	2.2. Конституційні засади політичних інститутів	
	2.3. Основні принципи і структура конституцій	
РН04.1-БЗ, РН04.2-БЗ, РН08.1-БЗ, РН08.2-БЗ	3. Держава як політичний інститут: сучасні особливості функціонування управління	8
	3.1. Поняття, ознаки та функції держави	
	3.2. Інститут глави держави в формах правління	
	3.3. Взаємозв'язок між партією та урядом	
РН04.1-БЗ, РН04.2-БЗ, РН08.1-БЗ, РН08.2-БЗ	4. Парламент: структурно-функціональний аналіз розподілу та реалізації повноважень	8
	4.1. Історія становлення парламентів	
	4.2. Сутність, функції парламенту в управлінні	
	4.3. Структура парламенту як інституту влади	
РН04.1-БЗ, РН04.2-БЗ, РН08.1-БЗ, РН08.2-БЗ	5. Інститут федералізму та структурування управлінських відносин у просторовому вимірі	7
	5.1. Сутність і типологія федералізму в політології	
	5.2. Порівняльний аналіз федералізму в світі	
	5.3. Інститут федералізму у сучасному світі	
РН01.1-БЗ, РН01.2-БЗ, РН11.1-БЗ, РН11.2-БЗ	6. Бюрократія як політичний інститут та механізми реалізації державної влади	7
	6.1. Теорії бюрократії в політичній науці	
	6.2. Види і принципи бюрократії як інституту	

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, год.
	6.3. Бюрократія та етика державної служби	
РН01.1-БЗ, РН01.2-БЗ, РН11.1-БЗ, РН11.2-БЗ	7. Інститути громадянського суспільства та інституціоналізації політичної участі громадськості	7
	7.1. Партії як політичний інститут	
	7.2. Масові суспільно-політичні рухи	
	7.3. Типології партійних систем	
РН01.1-БЗ, РН01.2-БЗ, РН11.1-БЗ, РН11.2-БЗ	8. Групи тиску. Лобізм як інститут та реалізація сучасних соціально-економічних відносин	7
	8.1. Групи захисту, групи тиску і лобізм.	
	8.2. Регламентація лобізму в західних країнах	
	8.3. Інституціоналізація лобізму в Україні	
	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ	30
РН01.1-БЗ, РН01.2-БЗ, РН11.1-БЗ, РН11.2-БЗ	1. Основні етапи розвитку теорії політичних інститутів в західній політичній науці та науці державного управління	5
	1.1. Поняття та ознаки політичних інститутів. 1.2. Класичний інституціоналізм (кінець XIX – початок XX ст.):	
	1.3. Криза інституціоналізму та становлення біхевіористського підходу	
	1.4. Відродження інституціоналізму: неоінституціоналізм (з 1970-х рр.)	
	1.5. Значення інституціонального підходу для аналізу сучасних політичних систем	
РН04.1-БЗ, РН04.2-БЗ, РН08.1-БЗ, РН08.2-БЗ	2. Інститут президентства та його повноваження щодо реалізації владних відносин в політичній системі	5
	2.1. Поняття та походження інституту президентства.	
	2.2. Президентська республіка: статус і повноваження президента.	
	2.3. Напівпрезидентська республіка: дуалізм виконавчої влади.	
	2.4. Парламентська республіка: президент як глава держави з обмеженими повноваженнями.	
2.5. Порівняльний аналіз моделей президентства		
РН04.1-БЗ, РН04.2-БЗ, РН08.1-БЗ, РН08.2-БЗ	3. Парламент та парламентаризм як політичний інститут та його роль у загальнонаціональному волевиявленні	4
	3.1. Парламент як вищий представницький і законодавчий орган держави. Сутність парламентаризму.	
	3.2. Історичні витоки парламентаризму в Європі	
	3.3. Типи та моделі парламентаризму (парламентська, президентська, змішана форми правління). 3.4. Функції парламенту: законодавча, представницька,	

Шифри ДРН	Види та тематика навчальних занять	Обсяг складових, год.
	контрольна, установча.	
	3.5. Проблеми функціонування парламентаризму в сучасній Україні.	
РН01.1-БЗ, РН01.2-БЗ, РН11.1-БЗ, РН11.2-БЗ	4. Громадянське суспільство як політичний інститут та інституціоналізація політичної участі громадян	4
	4.1. Поняття громадянського суспільства: основні теоретичні підходи (Дж. Локк, Ш.-Л. Монтеск'є, А. де Токвіль, Г. Гегель).	
	4.2. Структура та функції громадянського суспільства.	
	4.3. Історичні особливості становлення громадянського суспільства в Україні.	
РН01.1-БЗ, РН01.2-БЗ, РН11.1-БЗ, РН11.2-БЗ	5. Особливості розвитку політичних партій як політичного інституту представництва різних політичних інтересів	4
	5.1. Політичні партії як політичний інститут.	
	5.2. Еволюція політичних партій: від масових до електорально-професійних.	
	5.3. Основні типи сучасних політичних партій	
	5.4. Вплив глобалізації та медіа на партійну конкуренцію.	
РН01.1-БЗ, РН01.2-БЗ, РН11.1-БЗ, РН11.2-БЗ	6. Масові соціально-політичні рухи в Україні і за кордоном, їх вплив на стабільність суспільно-політичних відносин	4
	6.1. Масові соціально-політичні рухи в Україні	
	6.2. Масові соціально-політичні рухи за кордоном	
	6.3. Наслідки та значення масових рухів для політичного розвитку держав	
РН01.1-БЗ, РН01.2-БЗ, РН11.1-БЗ, РН11.2-БЗ	7. ЗМІ як політичний інститут та реалізація політичної комунікації через використання медіа-інструментарію	4
	7.1. Поняття та ознаки ЗМІ як політичного інституту. Функції ЗМІ в політичній системі суспільства.	
	7.2. ЗМІ та влада: моделі взаємодії.	
	7.3. Маніпуляція свідомістю та політична пропаганда в медіа.	
	7.4. Нові медіа та соціальні мережі в сучасній політиці.	
	7.5. Роль ЗМІ у виборчих кампаніях.	
	ВСЬОГО	90

5. Технічне обладнання та/або програмне забезпечення

Технічні засоби навчання - Microsoft Office 365 Teams, Microsoft Office 365 Outlook, для екстреного зв'язку – Messenger. Дистанційна платформа Moodle

6. Система оцінювання та вимоги

6.1. Навчальні досягнення здобувачів вищої освіти за результатами вивчення курсу оцінюватимуться за шкалою, що наведена нижче:

Рейтингова шкала	Інституційна шкала
90 – 100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

6.2. Здобувач вищої освіти може отримати підсумкову оцінку з навчальної дисципліни на підставі поточного оцінювання знань за умови, якщо набрана кількість балів з поточного оцінювання складатиме не менше 60 балів.

Засоби діагностики та процедури оцінювання

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ			ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ	
навчальне заняття	засоби діагностики	процедури	засоби діагностики	процедури
лекції	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдання під час лекцій	комплексна контрольна робота (ККР)	визначення середньозваженого результату поточних контролів;
практичні	контрольні завдання за кожною темою	виконання завдань під час практичних занять		виконання ККР під час іспиту за бажанням студента

Під час поточного контролю лекційні заняття оцінюються шляхом визначення якості виконання контрольних конкретизованих завдань. Практичні заняття оцінюються якістю виконання контрольного завдання.

Підсумкове оцінювання (якщо здобувач вищої освіти набрав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку)	Підсумкове оцінювання проводиться у вигляді екзамену, який включає питання з планів практичних занять. Білет екзаменаційної роботи складається з 2 відкритих питань, які передбачають надання розгорнутих текстових відповідей, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється у 50 балів максимум (разом 100 балів максимум).
Контрольні завдання за кожною темою	Полягають у виконанні навчальних завдань до кожної теми, представлених у методичних рекомендаціях до дисципліни. Правильне виконання всіх навчальних завдань протягом одного навчального семестру оцінюється у 100 балів максимум.

6.3. Критерії оцінювання елементів поточного та підсумкового контролю:

Робота здобувача на практичному занятті та її оцінювання

Робота здобувача на практичному занятті може бути оцінена на максимально можливий бал за виконання одного навчального завдання на одному практичному занятті, або за виконання декількох різновидів навчальної активності (див. нижче) на одному практичному занятті сумарно:

- бали, еквівалентні оцінці “відмінно” (1 чверть – 11-12 балів; 2 чверть – 13-14 балів): навчальна активність здобувача максимально повна, здобувач легко надає відповіді на уточнюючі запитання викладача (та коректні запитання від інших здобувачів), формулює аналітичні висновки щодо виконаного завдання;

- бали, еквівалентні оцінці “добре” (1 чверть – 9-10 балів; 2 чверть – 10-12 балів): навчальна активність здобувача досить повна, але здобувачу складно відповісти на уточнюючі запитання викладача, формулює описові висновки щодо виконаного завдання;

- бали, еквівалентні оцінці “задовільно” (1 чверть – 7-8 балів; 2 чверть – 8-9 балів): навчальна активність здобувача очевидно неповна, здобувачем використовується фрагментарний підхід до опису явищ та процесів, здобувач не відповідає на уточнюючі запитання викладача, не формулює висновків щодо проведеної роботи.

Якщо навчальна активність здобувача малоінформативна, замала за обсягом для репрезентації володіння навчальними компетентностями, він слабо орієнтується при відповіді на змістовні запитання викладача, то здобувач повинен бути попереджений про те, що таким чином він не виконує 60 % успішності на практичному занятті і його навчальна активність може бути оцінена як доповнення. Здобувач може отримати деяку кількість балів (1-3 бали) за короткі доповнення (тематичні ремарки з місця, запитання актуальному доповідачу та ін.), але він повинен бути попереджений про те, що сумарна кількість балів за одне практичне заняття не може перевищувати максимальні бали за одне практичне заняття в будь-якому випадку.

Особливості формування підсумкової оцінки здобувача

Здобувач вищої освіти може отримати **підсумкову оцінку** з навчальної дисципліни **на підставі поточного оцінювання** знань за умови, якщо набрана кількість балів складатиме не менше 60 балів. Поточна успішність складається з оцінок за роботу на практичних заняттях (оцінюється 12 або 16 практичних занять, участь у занятті максимально може принести здобувачу у 3 семестрі – 8 балів, чотири

останні практичні заняття в ньому – 9 балів; у 4 семестрі – 6 балів, чотири останні практичні заняття в ньому – 7 балів. Отримані бали за всі види навчальних завдань додаються і є **сумарною поточною оцінкою** за вивчення навчальної дисципліни, яка **мінімально може дорівнювати 60 балів, максимально – 100 балів.**

У випадку якщо здобувач за поточною успішністю отримав менше 60 балів та/або прагне поліпшити оцінку, проводиться підсумкове оцінювання (залікова робота) під час сесії. Підсумкове оцінювання проводиться у вигляді письмової роботи, яка включає питання з планів практичних занять. Білет залікової роботи складається з 2 відкритих питань, які передбачають надання розгорнутих текстових відповідей, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється у 50 балів максимум (разом 100 балів максимум). При цьому слід враховувати наступні критерії отримання балів за відповідь на кожне питання (бали за обидві відповіді додаються):

- бали, еквівалентні оцінці “відмінно” (44-50 балів): відповідь максимально повна, здобувач наводить актуальні факти та теоретичні складові (визначення, концепції та ін.), формулює аналітичні висновки;

- бали, еквівалентні оцінці “добре” (37-43 бали): відповідь досить повна, здобувач наводить узагальнену інформацію (переважно, теоретичного характеру), висновки мають описовий характер;

- бали, еквівалентні оцінці “задовільно” (30-36 балів): відповідь очевидно неповна, здобувач не може навести необхідний обсяг інформації (що відповідав би поставленому питанню), підвести підсумки.

Отримані бали за виконання залікової роботи складають підсумкову оцінку за вивчення навчальної дисципліни, яка максимально може дорівнювати 100 балів. Якщо здобувач не виконує 60 % успішності за цей вид роботи, то він повинен бути попереджений про те, що таким чином він не може отримати підсумкову оцінку за дисципліною.

Здобувачі вищої освіти заочної форми навчання виконують або по одному практичному завданню до будь-якої теми (в сумі – два завдання від кожного здобувача) або залікову роботу, аналогічну в усьому заліковій роботі на денній формі навчання. У випадку вибору здобувачем вищої освіти денної форми навчання виконання практичних завдань для отримання підсумкової оцінки кожне з них оцінюється еквівалентно одному питанню залікової роботи.

7. Політика курсу

Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність здобувачів вищої освіти є важливою умовою для опанування результатами навчання за дисципліною і отримання задовільної оцінки з поточного та підсумкового контролів.

Академічна доброчесність базується на засудженні практик списування (виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання), плагіату (відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства), фабрикації (вигадування даних чи фактів) що можуть використовуватися в освітньому процесі. Політика щодо академічної доброчесності регламентується відповідними нормами «Положення про систему запобігання та виявлення плагіату у Національному технічному університеті «Дніпровська політехніка»»: https://old.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/Положення_запобіг_виявл_плагіат-2025.pdf.

У разі порушення здобувачем вищої освіти академічної доброчесності (списування, плагіат, фабрикація), робота оцінюється незадовільно та має бути виконана повторно. При цьому викладач залишає за собою право змінити тему завдання.

Політика щодо використання штучного інтелекту під час опанування курсу регламентується відповідними нормами «Політики щодо використання штучного інтелекту в діяльності Національного технічного університету «Дніпровська політехніка»»: https://old.nmu.org.ua/ua/content/activity/us_documents/Політика_ШІ_2025.pdf.

Комунікаційна політика

Здобувачі вищої освіти повинні мати активовану університетську пошту і бути зареєстровані на дистанційний курс «Політичні інститути» (<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=6491>)

Обов'язком здобувача вищої освіти є перевірка один раз на тиждень (щонеділі) поштової скриньки на Офіс365.

Протягом тижнів самостійної роботи обов'язком здобувача вищої освіти є робота з дистанційним курсом «Політичні інститути» (<https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=6491>).

Усі письмові запитання до викладачів стосовно курсу мають надсилатися на університетську електронну пошту або на форум дистанційного курсу.

Політика щодо перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Відвідування занять

Для здобувачів вищої освіти денної форми відвідування занять є обов'язковим. Поважними причинами для неявки на заняття є хвороба, участь в університетських заходах, відрядження, які необхідно підтверджувати документами у разі тривалої (два тижні) відсутності. Про

відсутність на занятті та причини відсутності здобувач вищої освіти має повідомити викладача або особисто, або через старосту. Якщо здобувач вищої освіти захворів, ми рекомендуємо залишатися вдома і навчатися за допомогою дистанційної платформи.

За об'єктивних причин (наприклад, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись дистанційно - в онлайн-формі, за погодженням з викладачем.

Політика щодо оскарження оцінювання

Якщо здобувач вищої освіти не згоден з оцінюванням його знань він може оскаржити виставлену викладачем оцінку у встановленому порядку.

Бонуси

Здобувачі вищої освіти можуть додатково отримати до 10 балів за виконання додаткової самостійної роботи за курсом, наприклад виконання індивідуальних завдань за додатковою темою – завдання пропонуються викладачем, підготовка доповіді і участь у студентських наукових конференціях за темою курсу, підготовка методичних матеріалів і презентацій.

Участь в анкетуванні

Наприкінці вивчення курсу та перед початком сесії здобувачам вищої освіти буде запропоновано анонімно заповнити електронні анкети (Microsoft Forms Office 365), які буде розіслано на ваші університетські поштові скриньки. Заповнення анкет є важливою складовою вашої навчальної активності, що дозволить оцінити дієвість застосованих методів викладання та врахувати ваші пропозиції стосовно покращення змісту навчальної дисципліни «Політичні інститути».

8. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Політичні інститути та процеси у країнах Центральної і Східної Європи наприкінці ХХ – на початку ХХІ століть: колективна монографія / за заг. ред.: Юрія Остапця і Маріана Токаря; Каф. політ. і держупр.; Ужгород. нац. ун-тет. Ужгород: Поліграфцентр «Ліра», 2023. 680 с. URL: https://filos.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2014/12/CEE_EU_Integration.pdf

2. Країни світу: державний устрій. Навчально-наочний посібник. Острого: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2021. 164 с. URL: <https://eprints.oa.edu.ua/id/eprint/8594/>

3. Політична система України: конституційна модель та політичні практики: монографія / кол. авт.: Зеленько Г. І. (кер., наук. ред.) та ін. Київ: ІПіЕНД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2023. 536 с. URL:

<https://ipiend.gov.ua/publication/politychna-systema-ukrainy-konstytutsijna-model-ta-politychni-praktyky/>

4. Воробйов В. А. Інституційні детермінанти політичного представництва: партії, парламент, масмедіа / В. А. Воробйов // Актуальні проблеми політики. 2022. Вип. 69. С. 55-60. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/appol_2022_69_10

5. Гученко Р. Р. Політичні інститути в умовах кризи / Р. Р. Гученко // Політикус. 2024. Вип. 3. С. 58-64. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/polit_2024_3_11

6. Болотіна Є. В. Інституційний метод аналізу політичної системи / Є. В. Болотіна, Н. Л. Стешенко, А. В. Бородай // Регіональні студії. 2023. № 32. С. 41-46. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/regst_2023_32_8

7. Михайлишин М. О. Становлення і стан дослідження проблематики деформації та дифузії політичних інститутів і міжінституційних відносин у політичній науці / М. О. Михайлишин // Політикус. 2024. Вип. 3. С. 76-83. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/polit_2024_3_14

8. Алексеєнко А. І. Сучасні форми правління в перспективі інституційних інновацій: політичний аспект / А. І. Алексеєнко // Політикус. 2024. Вип. 1. С. 27-32. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/polit_2024_1_6

9. Євценко Р. І. Інституалізований лобізм, як конвенціональна практика політичної участі / Р. І. Євценко // Політичне життя. 2022. № 4. С. 31-37. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pollife_2022_4_6

10. Гапоненко В. Політична система як чинник забезпечення інституційної спроможності держави: порівняння США та України / В. Гапоненко // Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки. 2024. № 5. С. 381-386. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vchnu_ekon_2024_5_58

11. Матухно Г. Р. Державні політичні інститути як чинник сприяння публічної політичної участі молоді в сучасній Україні / Г. Р. Матухно // Актуальні проблеми філософії та соціології. 2024. Вип. 49. С. 216-222. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/aprffc_2024_49_39

12. Рейтерович І. В., Парфенюк Т. В. Концептуальні підходи дослідження місця та ролі груп інтересів у виробленні публічної політики. Інвестиції: практика та досвід. 2021. № 18. С. 92-98. DOI: [10.32702/2306-6814.2021.18.92](https://doi.org/10.32702/2306-6814.2021.18.92)

Нормативні документи

1. Європейське врядування Біла Книга. Комісія Європейських Співтовариств Брюссель, 25. 7. 2001 COM (2001) 428 остаточна редакція. URL: <https://brdo.com.ua/wp-content/uploads/2016/01/Bila-knyga-YEvropeyske-vryaduvannya.pdf>

2. Утрехтська декларація про добре місцеве та регіональне врядування в неспокійний час: проблеми змін: Рада Європи; Декларація, Міжнародний документ від 17 листопада 2009 р. Документ 994_a16. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_a16

3. Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 черв. 1996 р. : із змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

4. Про Кабінет Міністрів України : закон України від 27 лют. 2014 р. № 794-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-18#Text>

5. Про місцеві державні адміністрації : закон України від 9 квітня 1999 р. № 586 : із змінами. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/586-14/print>

6. Виборчий кодекс України від 19 груд. 2019 р. № 396-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/396-20#Text>

7. Про звернення громадян : закон України від 2 жовтня 1996 р. № 393/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/393/96-вр#Text>

8. Про громадські об'єднання : закон України від 22 березня 2012 р. № 4572-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>

9. Про органи самоорганізації населення : закон України від 11 липня 2001 р. № 2625-III. ВВРУ. 2001. Ст. 254. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2625-14>

10. Про політичні партії в Україні : закон України від 5 квітня 2001 р. № 2365-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2365-14#Text>

11. Про місцеве самоврядування в Україні : закон України від 21 трав. 1997 р. № 280 : із змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80>

12. Про державну службу : закон України від 10 груд. 2015 р. № 889-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/889-19#Text>

13. Про службу в органах місцевого самоврядування : закон України від 7 черв. 2001 р. № 2493-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2493-14#Text>

Додаткові

1. Баштанник О. В. Соціологічний інституціоналізм як напрям нового інституціоналізму політичної науки: методологія та її реалізація в українських політологічних дослідженнях. Науково-теоретичний альманах «Грані». 2020. № 9-10. С. 5-14. DOI: <https://doi.org/10.15421/172080>

2. Bashtannyk O. The effect of individual identity on social-political processes at the point of view of the new institutionalism political theory. Науковий журнал «Регіональні студії». 2022. № 30. С. 40–44. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2022.30.6>

3. Баштанник О. В. Функціонування інституту громадських рад у форматі дослідницької стратегії нового інституціоналізму політичної

науки. Науковий журнал «Регіональні студії». 2022. № 28. С. 40-46. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2022.28.7>

4. Баштанник О. В. «Локальна і урбаністична політика» як навчальна дисципліна та напрям досліджень у сучасній українській політичній науці Науковий журнал «Регіональні студії». 2023. № 33. С. 7-14. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6170/2023.33.1>

5. Баштанник О. В., Горкава В. В. Феміністичний аналіз особливостей функціонування політичних інститутів: дослідження ролі жінок у політиці та в інституціях влади. Політологічний вісник. 2024. Вип. 92. С. 362-370. DOI: <https://doi.org/10.17721/2415-881x.2024.92.362-370>

6. Kryshtanovych, S., Syniuk, O., Yadukha, S., Blyznyiuk, A., Bashtannyk, O., & Ravliuk, V. (2023). Determining strategic priorities for forming state policy to provide financial and economic security under martial law. Financial and Credit Activity: Problems of Theory and Practice, 6(53), 287–299 (Scopus). DOI: <https://doi.org/10.55643/fcaptp.6.53.2023.4237>

7. Bashtannyk, O. (2024). Institutional capacity of the Ukrainian parliament in the conditions of modern security threats. Academia Polonica (Periodyk Naukowy Akademii Polonijnej), 63(2), 119-128. (Polish scientific and professional electronic journals) URL: <http://pnap.ap.edu.pl/index.php/pnap/article/view/1285/1229>

8. Sydoruk, O., Bobrovska, O., Pasichnyi, R., Bashtannyk, O., Hordiichuk, O., & Kozak, I. (2024). The role and competences of local self-government in achieving the goals of sustainable development in the process of state participation and artificial intelligence as important tools. AD Alta - journal of interdisciplinary research, 14(01), XLI, 188-194 (WoS CC: ESCI). URL: https://www.magnanimitas.cz/ADALTA/140141/papers/A_31.pdf (<https://wos-journal.info/journalid/5403>)

Інформаційні ресурси

1. Верховна Рада України. URL: <https://www.rada.gov.ua/>
2. Президент України. Офіційний веб-портал. URL: <https://www.president.gov.ua/>
3. Кабінет Міністрів України. Офіційний веб-портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
4. Національне агентство України з питань державної служби. Офіційний веб-портал. URL: <https://nads.gov.ua/>
5. Портал управління знаннями. Освітня платформа у сфері професійного навчання державних службовців, голів місцевих державних адміністрацій, їх перших заступників та заступників, посадових осіб місцевого самоврядування. URL: <https://pdp.nacs.gov.ua/>
6. Центр адаптації державної служби до стандартів Європейського Союзу. Офіційний веб-портал. URL: <http://www.center.gov.ua/protsentr/proekti/sigma>

7. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету ім. Тараса Шевченка: www.library.univ.kiev.ua

8. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua

9. Національна історична бібліотека України. URL: <https://nibu.kyiv.ua/>

10. Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія»: <http://www.ukrna.kiev.ua/ukmalib>

11. **Дистанційний курс (Moodle).** URL: <https://do.nmu.org.ua/course/view.php?id=7926>